

Motion till riksdagen 2020/21:621

av **Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C)**

Egenanställning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Försäkringskassans skyldighet att vara välinformerad om egenanställning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att förtydliga regelverket så att egenanställda har rätt till a-kassa vid deltidsarbetslöshet på samma sätt som andra anställda och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Arbetsförmedlingen bör informera arbetssökande om egenanställning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige behöver fler personer som arbetar, det behövs fler företag och fler vägar in i yrkeslivet. För att det ska bli möjligt behövs alla tänkbara åtgärder. Ett sätt att arbeta på är egenanställning. Något som blir vanligare och vanligare. Det första svenska egenanställningsföretaget startade runt 2000. I Europa har antalet i egenanställning ökat markant och marknaderna i England och Frankrike bidrar med åtskilliga miljarder årligen. Sättet att organisera egenanställning varierar från land till land, men det möjliggör att man vågar testa nya idéer som leder till egenförsörjning. Man kan känna sig trygg när det gäller administration då egenanställningsföretag finns. Egenanställning behöver bli mer känd i Sverige för att medverka till lägre arbetslöshet och i förlängningen att fler startar företag som växer och i sin tur skapar fler arbetstillfällen. Statliga myndigheter behöver få mer kunskaper om egenanställning samtidigt som reglerna för a-kassan förtydligas.

I dag finns ca 50 egenanställningsföretag i Sverige och formen växer snabbt. Sedan 2011 till 2017 har antalet egenanställda, i nio egenanställningsföretag, ökat från 4 340 till 44 724. I flera län i landet ökar egenanställningar snabbt. Formen stimulerar företagande och dessutom möjliggör den flera vägar in på arbetsmarknaden. Många

personer med utländsk bakgrund har kunskaper och erfarenheter som är efterfrågade, men de har svårt att få anställning och de är för osäkra för att starta företag. Det regelverk som vi i Sverige har kring företagande är inte lätt för en nyinflyttad att lära sig. Den egenanställda personen med vilja och arbetskapacitet driver och utvecklar sin egen karriär, men behöver inte vara expert på regelverket kring företagandet. Det kan innebära att man kan förverkliga sina idéer och tillvarata möjligheter som dyker upp. Man kan helt enkelt våga pröva, våga satsa utan att ägna tid och energi till administration och lagar och regler som styr näringsverksamhet. Man kan känna sig trygg med arbetsgivaren, egenanställningsföretaget, som sköter administrationen och lagar och regler. Arbetstagaren vill med andra ord följa lagar och regler.

Vi ser i dag framväxten av en delningsekonomi där människor gör mindre tjänster för varandra mot betalning. Detta är på många sätt positivt, men det finns en utmaning kring hur dessa tjänster ska beskattas. Här kan egenanställningsföretagen spela en viktig roll genom att vara en seriös partner som ser till att delningsekonomi fungerar i enlighet med rådande lagar och regler och att staten får in skatteintäkter. Dessutom är egenanställningsföretagen arbetsgivare för de som utför tjänsterna och tar ansvar för försäkringar, sjuklön och annat som ingår i arbetsgivaransvaret, liksom inbetalning av skatt.

En annan positiv egenskap med egenanställning är att man inte kan bli insolvent i förhållande till sin verksamhet, inte gå i konkurs och med andra ord inte vara kreditgivare i sin verksamhet. Egenanställningsföretaget har det fulla arbetsgivaransvaret. Man betalar ut sjuklön, är ansvarig för arbetsmiljön, ser till att man omfattas av ansvarsförsäkringar och blir försäkrad på motsvarande kollektivavtalsnivå.

Egenanställning ger samhällsekonomiska vinster då fler vågar och kan ta steget in på arbetsmarknaden. Den enskilde kan skaffa sig arbetslivserfarenhet och bygga upp kontaktnät som kan leda till anställning eller till att starta eget företag. Svarta jobb blir vita då personer som redan har en anställning kan tycka att det är svårt att tacka ja till enstaka arbeten utanför ordinarie arbetsgivare.

Egenanställningsformen behöver bli mer känd. Arbetsförmedlingen ska därför informera om möjligheten till egenanställning till arbets sökande. Reglerna i a-kassan måste också förtydligas så att alla egenanställda har rätt till ersättning på samma sätt som andra anställda. Det skulle bidra till fler företag och ge fler anställningar. Egenanställningar hjälper till att på ett tryggt sätt få in en fot på arbetsmarknaden och bygger broar mellan människor och arbetstillfällen.

Det visar sig också i kontakten med Försäkringskassan att kunskapen om egenanställning är mycket varierande. Det gäller bland annat vid A1-anställningar. Handläggarnas kunskaper har helt enkelt varit bristfälliga. Ansökningar om sjukpenning har behandlats olika och utfallet har i högsta grad varit beroende av handläggare. Det finns till och med egenanställda som tidvis även arbetar utanför Sveriges gränser, exempelvis artister av olika slag. När dessa nekats A1-intyg, på felaktiga grunder, leder det till att individer går miste om möjligheten att arbeta utomlands.

Samhället bör bidra till att underlätta anställningar och motverka de hinder som finns. Ett stort hinder idag är att våra centrala myndigheter Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har för bristfälliga kunskaper om egenanställningsföretag. Det är hög tid att regeringen vidtar åtgärder för att förändra det. Snarast måste regeringen

utarbete förslag som innebär att arbetslöshetsförsäkring och sjukförsäkring även ska gälla på lika villkor för egenanställda.

Solveig Zander (C)

Anders Åkesson (C)